

GROCH SIEWNY

Groch siewny jest jednym z najważniejszych gatunków bobowatych grubonasiennych z uwagi na szerokie możliwości wykorzystania plonu oraz popularność uprawy. Nasiona mogą być wykorzystane do bezpośredniej konsumpcji, jak i na paszę jako komponent białkowy. Jednak nasiona grochu zawierają najmniej białka ogólnego (około 23%) spośród wszystkich bobowatych, dlatego zainteresowanie przemysłu paszowego surowcem jest ograniczone. Gatunek ten odgrywa ważną rolę w płodozmianie jako roślina fitosanitarna, przerywająca częstą uprawę zbóż po sobie. Groch zostawia dobre stanowisko dla uprawy roślin następczych. Stanowisko po grochu jest szczególnie cenne dla rzepaku, jęczmienia i pszenicy.

Aktualnie w Krajowym rejestrze wpisanych jest 30 odmian – 22 to odmiany ogólnoużytkowe i 8 pastewnych.

W 2022 roku w doświadczeniach badanych było 17 odmian grochu. Najlepiej plonowały odmiany Prosper, Tarchalska, Astronaute. Dobrze zaprezentowała się też nowa odmiana Orchestra.

Tabela 1. GROCH SIEWNY. Odmiany jadalne i ogólnoużytkowe oraz pastewne. Rok zbioru: 2022.

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do KR w Polsce	Adres jednostki zachowującej odmianę a w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce
1	2	3	4
1	TARCHALSKA*	2004	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, PL-64-000 Kościan
2	BATUTA*	2009	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, PL-64-000 Kościan
3	ASTRONAUTE*	2017	Saaten-Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70 PL-62-100 Wągrowiec
4	OLIMP*	2017	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul Kasztanowa 5, PL-63-004 Tulce
5	MANDARYN*	2019	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR, Smolice 146, PL-63-740 Kobylin
6	NEMO*	2019	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, PL-64-000 Kościan
7	GROT*	2020	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul Kasztanowa 5, PL-63-004 Tulce
8	KAZEK*	2020	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, PL-64-000 Kościan
9	PROSPER	2020	IGP Polska sp. z o.o., ul. Wyspiańskiego 43, 60-751 Poznań
10	TYTAN	2021	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul Kasztanowa 5, PL-63-004 Tulce
11	OSTINATO	CCA	Saaten-Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70 PL-62-100 Wągrowiec
12	ORCHESTRA	CCA	Saaten-Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70 PL-62-100 Wągrowiec
13	HUBAL #	2005	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, PL-64-000 Kościan
14	MILWA* #	2005	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR, Smolice 146, PL-63-740 Kobylin
15	TURNIA* #	2011	Poznańska Hodowla Roślin sp. z o.o. ul Kasztanowa 5, PL-63-004 Tulce
16	MEFISTO* #	2019	Hodowla Roślin Smolice sp. z o.o. Grupa IHAR, Smolice 146, PL-63-740 Kobylin
17	COLIN*	2022	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27, PL-64-000 Kościan

„* „ - odmiana chroniona krajowym wyłącznym prawem hodowcy,

„ # „ - odmiana pastewna

Tabela 2. GROCH SIEWNY. Warunki polowe doświadczenia. Rok zbioru 2022.

Miejscowość	Kawęczyn (pole Radzików)	Czesławice	Sulejów
Powiat	Warszawa Zachód	Chełm	Piotrków Trybunalski
Kompleks rolniczej przydatności gleby	4	2	5
Klasa bonitacyjna gleby	III a	II a	III b
pH gleby w <i>KCl</i>	6,4	6,0	6,5
Przedplon	pszenica jara	pszenica jara	kukurydza
Data siewu (dzień, m-c, rok)	29.03.2022	13.04.2022	25.03.2022
Obsada (szt./m ²)	110	110	110
Data zbioru (dzień, m-c, rok)	28.07.2022	08.08.2022	14.07.2022
Nawożenie mineralne			
N (kg/ha)	30	32	38
P ₂ O ₅ (kg/ha)	30	22,5	40
K ₂ O (kg/ha)	45	45	60
Nitragina	zastosowana doglebowo	zastosowana doglebowo	zastosowana doglebowo
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna (nazwa)	Gizmo 060FS	Gizmo 060FS	Gizmo 060FS
Herbicyd (nazwa, dawka)	Boxer 800EC 3,5l/ha Basagran 480 SL- 2,5 l/ha	Basagran 480SL 1,0 l/ha Leopard Extra-2,0 l/ha	Wing P462,5EC 2,5 l/ha+ Boxer 800EC- 1,0 l/ha; Basagran 480SL- 2,5l/ha

Tabela 3. GROCH SIEWNY. Wyniki ogólne doświadczenia. Rok zbioru 2022.

Lp.	Cecha	Kawęczyn	Czesławice	Sulejów
1	Pełnia wschodów (dzień, m-c)	25.04	24.04	18.04
2	Ocena wschodów (skala 9 ⁰)	8,9	9,0	8,7
3	Początek kwitnienia (dzień, m-c)	09.06	09.06	04.06
4	Ocena stanu ogólnego (skala 9 ⁰)	8,7	9,0	8,6
5	Wyleganie w fazie początku kwitnienia (skala 9 ⁰)	9,0	9,0	9,0
6	Koniec kwitnienia (dzień, m-c)	24.06	27.06	18.06
7	Wyleganie w fazie końca kwitnienia (skala 9 ⁰)	8,8	8,8	8,9
8	Wysokość roślin (cm)	104	105	98
9	Wyleganie przed zbiorem (skala 9 ⁰)	6,7	7,4	3,8
10	Porażenie przez fuzariozę (skala 9 ⁰)	9,0	9,0	7,4
11	Porażenie przez mączniaka rzekomego (skala 9 ⁰)	9,0	9,0	9,0
12	Dojrzałość techniczna (dzień, m-c)	19.07	19.07	11.07
13	Pękanie strąków (skala 9 ⁰)	9,0	9,0	8,2
14	Równomierność dojrzewania (skala 9 ⁰)	8,4	8,6	6,9
15	Masa 1000 nasion (g)	220,7	210,5	210,9
16	Wilgotność nasion podczas zbioru (%)	13,5	12,1	14,5
17	Plon nasion (dt/ha)	42,2	29,6	37,7

Skala 9⁰: 9 - oznacza stan najkorzystniejszy, 1 - oznacza stan najmniej korzystny

Tabela 4. GROCH SIEWNY. Plon nasion w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru 2022.

Lp.	Odmiana	Kawęczyn	Czesławice	Sulejów
Wzorzec dt/ha		42,2	29,6	37,7
<i>Odmiany ogólnoużytkowe</i>				
1	Tarchalska	100	112	113
2	Batuta	93	106	92
3	Astronaute	111	102	108
4	Olimp	103	87	109
5	Mandaryn	101	96	109
6	Nemo	94	100	92
7	Grot	106	98	104
8	Kazek	92	97	100
9	Prosper	115	106	127
10	Tytan	95	101	110
11	Ostinato	106	105	100
12	Orchestra	106	102	121
<i>Odmiany pastewne</i>				
13	Hubal	93	101	79
14	Milwa	97	88	86
15	Turnia	99	88	59
16	Mefisto	91	110	101
17	Colin	99	100	89

Tabela 5. GROCH SIEWNY. Plon nasion w % wzorca. Lata zbioru 2022, 2021, 2020.

Lp.	Odmiana	Typ ulistnienia	Plon nasion w % wzorca				
			2022	2021	2020	2021- 2022	2020- 2022
Wzorzec dt/ ha			<u>36,5</u>	<u>37,6</u>	<u>43,3</u>	<u>37,1</u>	<u>39,1</u>
<i>Odmiany ogólnoużytkowe</i>							
1	Tarchalska	SL	108	97	108	102	104
2	Batuta	SL	96	95	111	96	101
3	Astronaute	SL	108	109	111	108	109
4	Olimp	SL	101	100	108	100	103
5	Mandaryn	SL	102	98	108	100	103
6	Nemo	SL	95	107	109	101	104
7	Grot	SL	104	103	101	103	103
8	Kazek	SL	96	106	109	101	104
9	Prosper	SL	117	98	100	107	105
10	Tytan	SL	102	101	-	101	-
11	Ostinato	SL	104	102	-	103	-
12	Orchestra	SL	110	-	-	-	-
<i>Odmiany pastewne</i>							
13	Hubal	LPP	90	96	84	93	90
14	Milwa	SL	91	103	86	97	93
15	Turnia	SL	82	97	79	90	86
16	Mefisto	SL	100	116	89	108	101
17	Colin	SL	96	-	-	-	-

**CHARAKTERYSTYKA ODMIAN BĘDĄCYCH W BADANIACH PIERWSZY RAZ
W ROKU 2022.**

(sporządzona na podstawie List Opisowych Odmian)

1. COLIN - odmiana pastewna, wąskolistna, o czerwono-purpurowych kwiatach, przeznaczona do uprawy na suche nasiona do wykorzystania na paszę do uprawy na zielonkę. Plon nasion i białka średni do dużego. Termin kwitnienia dość późny, dojrzewania średni, okres kwitnienia dość długi. Równomierność dojrzewania dość dobra. Rośliny wysokie. Odporność na wyleganie w okresie kwitnienia dość mała, przed zbiorem średnia. Odporność na fuzaryjne wędnięcie, zgorzelową plamistość oraz mączniaka prawdziwego – średnia. Nasiona żółte, masa 1000 nasion bardzo mała. Zawartość białka ogólnego w nasionach średnia, włókna surowego duża. Intensywność pobierania wody przez nasiona (tempo rozgotowywania się nasion) średnia. Optymalna obsada roślin około 110 szt./m².